

Poštovani,
i poštovani/poštovana,
(i dragi ... / draga ...),

Šaljem vam nešto opazaka uz nacrt pravopisa. Moglo bi ih biti više, no kako je taj pravopis zamišljen kao relativno malen, čini mi se da je to što sam zapisao — dovoljno. Ono drugo bilo bi samo preciziranje za neke uže i rjeđe potrebe.

Kako će i mnogo drugih ljudi imati više-manje iste primjedbe, moj popis zapravo i nije velik — no nadam se da će i on biti od koristi.

Što se tiče pitanja o spominjanju — slobodno me spomenete kao jednoga od sudionika u raspravi (kao pojedinca — jer ne pišem u ime svojega zavoda).

Lijep pozdrav —

Alemko Gluhak

Zavod za lingvistička istraživanja

HAZU

13. svibnja 2013.

Prilog:

Gluhak-A_pravopis-IHJJ_komentari_20130513_PDF.pdf

Poštovani,

Šaljem vam nešto opazaka uz nacrt pravopisa. Moglo bi ih biti više, no kako je taj pravopis zamišljen kao relativno malen, čini mi se da je to što sam zapisao — dovoljno. Ono drugo bilo bi samo preciziranje za neke uže i rjeđe potrebe.

Kako će i mnogo drugih ljudi imati više-manje iste primjedbe, moj *popis* zapravo i nije velik — no nadam se da će i on biti od koristi.

Što se tiče pitanja o spominjanju — slobodno me spomenete kao jednoga od sudionika u raspravi (kao pojedinca — jer ne pišem u ime svojega zavoda).

Lijep pozdrav —

Alemko Gluhak
Zavod za lingvistička istraživanja HAZU

13. svibnja 2013.

stranice: pdf / Većenji list

Jezik pravopisnoga priručnika mora biti besprijekoran.

Ne smiju promaći pogreške kao pogrešna mjesta za enklitike i proklitike.

Nazivi slova hrvatske latinice su:

Zvjezdica (*) je pravopisni znak...

Znakovi za upućivanje su:

Proklitike ne smiju biti odvojene od riječi na koje se odnose,

VL str. 10,L

-io, bez obzira na to je li riječ o: / posuđenicama (...), / stranim riječima (...) —> bez obzira nato je li riječ: / o posuđenicama (...), / o stranima riječima (...).

VL str. 10,D

u sklonidbi i u tvorbi posvojnih pridjeva na: (...) —> (...) / na -ea (...), / na -eo (...). itd. (i drugdje).

Mislim da bi trebalo izbjeći birokratizme/birokroatizme kao *bilježiti* (čime), bar u nekim slučajevima to izgled tako:

str. 5/7 — Slova

Hrvatski jezik bilježi se latiničnim pismom. —> *piše se*

str. 7/10

... bez obzira na to kako se završni glas *i* bilježi —> *piše, zapisuje*

str. 9/11

Ne bilježi se: a) jedan suglasnik kad se dva ista suglasnika nađu ... —> *ne piše se*

(Naravno, u tom slučaju imamo dvostruku uporabu riječi *suglasnik*: ona tu označava i određeni glas i slovo kojim se taj glas zapisuje.)

itd.

Također, birokratizam/birokroatizam jest *temeljem*, npr.:

Predgovor, odl. »U pravopisnim...«, str. 2/4:

Takva smo rješenja mijenjali samo temeljem načela sustavnosti i ovjerenosti u uporabi. —> *polazeći od načela ...*

Temeljem toga načela ou ovoj se radnoj inačici nalazenapomene. —> *Na osnovi toga načela ...*

Izrazit je birokratizam uporaba glagola itd. *navesti, navoditi, naveden(i)*. (Jest da se sve to itekako pojavljuje i u tekstovima hrvatskih jezikoslovaca već desetljećima, ali držimo se u takvim slučajevima veze s riječima *navod = citat, navodnici = znakovi za citiranje* itd.) Slično i za *spomenuti, spomenut...*

str. 3/5, odl. »Preporučena...«

Preporučena inačica ona je inačica za koju smatramo da temeljem navedenih načela ima normativnu prednost (...). —> *da na osnovi tih načela*

Zato jest dobro VELIKO I MALO..., PRVA RIJEČ... — Velikim se početnim slovom piše: / a) prva riječ u rečenici i u navodu. (str. 12/14)

str. 5/7

SLOVA

U pisanju stranih imena i drugih stranih riječi katkad se upotrebljavaju i slova iz drugih latiničnih pisama: — bez katkad.

Dodati i još poneka slova, npr. poljsko *ęą*, spomenuti slova za pisanje

staroslavenskoga i praslavenskoga *ѣꙋꙋѣ*.

Spomenuti da se takva posebna slova u abecediranju u hrvatskom tekstu — smještaju na mjesta kao da nemaju dodataka na sebi. Dakle švedsko *će* ime *Göteborg* doći u hrvatskom tekstu u abecediranju između *Got* i *Gozze* i sl. (u švedskom abecediranju *ö* dolazi na kraju abecede).

Dakle, u hrvatskom abecednom popisu nije važan ni poredak slova u jeziku iz kojega je uzeto ime ni kako se ta slova u tom jeziku čitaju.

Oblici *Lj, Nj* moraju se pisati za *DLjI, GOLjP, NjDR* — *Dubrovačke ljetne igre, Građanski odbor za ljudska prava, Njemačka Demokratska Republika*. Ako pišemo tako, znamo da su *Lj, Nj* dvoslovi, to jest da nisu to po dva slova.

str. 7/9

GLAS ć

Uočimo da su *jednoč/jednoć, nekoč/nekoć* suoblici različitih porijekla. Koji bi uopće bio kriterij za to da se jedan od njih izostavi, zašto baš taj?

GLAS đ

Dodati primjer u točki b, za talijanizme — *dir*.

GLAS j

Uz tzočku c — dodati i ime *Koreja*.

str. 8/10

točka e)

U primjerima *bonsai, fengšui, Dubai* — za nas to krajnje *-i* nije oznaka za glas /i/, nego se tu radi o dvoglasima: /bonsaj/, /fengšuj/, /dubaj/.

GLASOVI U DODIRU — JEDNAČENJE PO ZVUČNOSTI

str. 9/11

Jednačenje po zvučnosti ne bilježi se (...) c) u riječima stranog podrijetla koje počinju s *ad-*: *adherencija, adhezija, adpozicija, adstrat*, / d) u riječima stranoga podrijetla koje počinje s *sub-* iza kojega slijedi glas *p*: *subpapilaran, subpolaran*.

O slučajevima kao *athezija* moglo bi se raspravljati (ali *adstrat* ustaje), no za *sub-* svakako treba dodati nešto o slučajevima kada nije *sub+p...*, dakle *supkutura, supstrat, supstitucija...*

sstr. 11/13

ISPADANJE SUGLASNIKA

U točki c) staviti »mlado patke« a ne »mlado od patke«

str. 10/12

točka b) o t i d u dak, -tak, -dac, -tac:

Spomenuti izgovor, da se pisano *bitci* izgovara kao /bicci/ ili kao /bici/ (a ne kao »bit-ci«)

str. 10/12

DVOGLASNIK ie

Moguć je i oblik *procijep* i *procjep*.

str. 12/14

PRVA RIJEČ U REČENICI I U NAVODU

Dopuniti: prva riječ u rečenici i u onomu navodu koji je puna rečenica. (Ili slično.)

Primjer: *On je rekao: »Mislim da to nema smisla.«* —> *On je rekao »da to nema smisla«.*

str. 12/14

IMENA

Jest da smo navikli na slučajeve tipa *Bik Koji Sjedi*, ali ozbiljno treba razmisliti o potrebnosti ili nepotrebnosti takva gomilanja velikih slova, pogotovo kod opisa tipa *zemlja izlazećega sunca*. Dakle, racionalnije mi se čini *Lijepa naša, Zemlja izlazećega Sunca* (pa i *sunca*, zašto ne!, pa i *zemlja izlazećega sunca*, ako to smatramo samo nekom vrstom opisa), *Zemlja tisuću jezera* itd. (primjeri na str. 13/15,D) pa čak i *Sjedinjene američke države, Dugo selo, Novi vinodolski*. — No to je tema drugačija nego »praktični pravopis«.

Za primjere za osobna imena... pod b) dodati u objašnjenju da se prenose i neslovni znakovi, točno onako kako je u izvornomu pisanju (dakle izostavnik, spojnica i što li se već može pojaviti, pa i uskličnici i drugo)

Maarten 't Hart (Nizozemac, paziti na apostrof da bude dobro okrenut, kao zarez, da ne ispadne kao lijevi polunavodnik!)

Okot p'Bitek (ugandski književnik, pisao na jeziku luo i na engleskomu)

N'Djamena (glavni grad Čada)

Robert Ri'chard (glumac)

Ice-T

Negdje treba dodati da se imena ljudi zaista uvijek pišu točno onako kako si ti ljudi pišu imena, dakle da Hrvati imaju u svojim imenima i »nehrvatska« slova: *René, Devidé*

str. 13/15

ZEMLJOPISNA IMENA

Ne govorimo samo o imenima »država«. Treba razlikova ime zemlje, *Hrvatska*, od imena države, *Republika Hrvatska*. Dakle, ime *Hrvatska* nije nikakav »ustaljeni skraćeni lik« prema imenu države *Republika Hrvatska* — to su različita imena: ime zemlje, ime države.

str. 14/16

točka e)

Treba razlikovati hrvatske egzonyme od citatnih imena. Nije dobro u isti popis dati *Visla, Temza, Sena* i *Guadalquivir*. Takve slučajeve treba odvojiti.

str. 14/16

IMENA STANOVNIKA

Osim država treba spomenuti zemlje — onda imamo i slučajeve tipa *Bavarac* (jer ne možemo ime Bavarske baš utrpiti u skupinu pokrajina).

Dalo bi se raspravljati je li negacijski prefiks takav da potire veliko slovo u slučajevima *neuropljanin/Neuropljanin*, *nehrvat/Nehrvat*. Može se shvatiti ovako: *Nehrvat* jest pripadnik nekojega drugoga naroda (nije rečeno kojega), ali jest nekakav pripadnik naroda. U tom slučaju imamo zgodno razlikovanje *Nehrvat* za takve pripadnike drugih naroda i *nehrvat* npr. za osobu koja promiče nehrvatske ideje i sl.

Tu u napomeni treba možda dodati, iz pedagoških razloga, da *talijan* za kruh, *francuz* za ključ očito ne označavaju pripadnike naroda, nego su to riječi za stvari, dakle zato se i pišu s malim početnim slovom. Uočimo da to ide i za postupke, bolesti i slično: *papa*, *daun*, *kron*.

str. 15/17

OSTALA IMENA, točka h) i i)

Svaki redni događaj događaj je sam po sebi, i ima svoje ime. Zato smatram da je i *Dubrovačke ljetne igre* ime (za sve manifestacije, ili za jedne jedine, o kojima se u dotičnom slučaju govori), i da je ime i *Šezdesetčetvrte dubrovačke ljetne igre* (tu je meni *dubrovačke* sada malo), i da je ime i *64. dubrovačke ljetne igre* (znamenke nemaju razlikovanje kao malo i veliko slovo, pa je *64.* samo po sebi »veliko slovo«).

str. 18/20

neslužbeni i kolokvijalni nazivi pripadnika...

str. 18/20

točka g)

Treba razdvojiti hrvatskekratice od nehrvatskih — na jednu stranu *dipl.inž.*, *prof.*, *dipl.pr.*, *dipl.ek.*, *dr.med.*, *doc.*, *red.prof.*, *izv.prof.*, na drugu »hijeroglifske« i hibridne kao *mr.sc.*, *dr.sc.*, *dipl.ing.*, *dipl.iur.*, *dipl.oec.* i ono nakazno *bacc.* i slične nelogičnosti koje su se uvalile u posljednje desetljeće-dva (uz one koje imamo već desetljećima, kao *dipl.oecc.*, čitaj /diplec/ :-)).

Također, za te kratice kao *dipl.inž.* može se naglasiti da se pišu bez razmaka, ili barem da se mogu pisati bez razmaka (dakle ili s razmakom ili bez razmaka).

str. 19/21

nazivi horoskopskih znakova

Horoskopski znakovi pišu se s velikim slovom, a pripadnost malim.

Rođen je u znaku Riba, dakle on je riba. Našao »europski« jarac »kinesku« kozu.

str. 19/21

točka z) — o okomitomu nabranjanju

Mislim da treba ostaviti i mogućnost da se pri okomitomu nabranjanju na kraju retka piše zarez. Naime, ako je nabranjna jedinica rečenica, pisali bismo točku. Po toj logici, možemo u običnu nabranjanju pisati i zarez, jer radi se o obično pretvorbi

Imamo na raspolaganju: prvo, drugo, treće. —>

Imamo na raspolaganju:

=— prvo,

=— drugo,

=— treće.

str. 21/22

PRIDJEVI

Među primjerima u popisu od *brakorazvodni*... — svakako dodati *imovinskopravni* (od *imovinsko pravo*), jer naši »praktičari« pravnici, suci i razni službenici po upravnim i kojekakvim drugim tijelima uglavnom nemaju pojma o tomu.

U taj se popis može dodati, zbog frekventnosti imena *Novi Zagreb*, i pridjev *novozagrebački*.

Svakako treba dodati *slavonskobrodski*.

str. 22/24

točka b), skupina honkonški...

Treba biti *hongkonški*, *šrilankanski* ili *šrilančki* (ne bi trebalo širiti tvorbu kakva je *njujorški*, jer bi trebalo biti *njujorčki*).

str. 22/24

točka c), treća skupina

Primjeri *baltoslavenski*, *euroatlantski* nisu istoga tipa kao *antituberkulozni*. Oni su tipa kao *austrougarski*, *bosanskohercegovački*: to su *baltički* i *slavenski*, *europski* i *atlantski*.

U prvoj je skupini takav *ugrofinški* — to je *od ugarskoga do finskoga* (pa pojednostavnjeno: *ugarski* i *finski*), kao *indoeuropski* (to nije »europski na indijski način«), kao *denekavkaski* (to je *od nadeneanskoga do kavkaskoga*).

Za prefiksoid *euro-* ima mnogo primjera, pa može poslužiti npr. *eurozastupnik*, za zastupnika u Europskom parlamentu. (Primjeri kao *eurokuka* i slični čine mi se bedastima, to je jedan od rezultata inflacije riječi s prefiksoidom *euro-*.)

str. 22/24

PISANJE SA SPOJNICOM

Uz točku a):

fizičko-kemijski itd.

Jasno je da imamo *fizičko-kemijski* za *fizički* i *kemijski* te *fizičkokemijski* za *fizička kemija* itd., ali imajmo na umu da knjige i članci nisu *popularni* i *znanstveni*, nego se odnose na popularizaciju znanosti, »popularnu znanost«, dakle do su

popularnoznanstveni članci i knjige. Također, tu bi trebalo dodati *znanstvena fantastika* → *znanstvenofantastični*.

Uz točku d):

Možda dodati da se ne piše »18-okaratni«, »10-erokatnica«, čega ima (naročito u teletekstima Nove tv).

str. 23/25

točka k) zamjenica nastala od sastavnice *ne* i zamjenice: *netko, nešto, nekoji, nečiji, nekakav*.

Možda bi bilo dobro u zagradama dodati, iza *ne*: (što ovdje nema niječnu ulogu)

str. 24/26

BROJEVNE RIJEČI

Treba dati nominativne likove imenica: *milijarda, bijajarda, trilijarda* itd.

str. 25/27

GLAGOLI — JEDNORJEČNICE

Točka f) — dodati iza nje i kondicionalne oblike *bismo, biste, bi* (to nisu aoristi: *eto, razlikuje se biše — bi*).

str. 25/27

GLAGOLI — VIŠERJEČNICE

Uz točku b) (a zapravo i drugdje) treba dati do znanja što su izgovorne cjeline, a u toj točki posebno treba istaći da ono što sepiše kao *drhtat će* ima izgovor /drhtaće/.

str. 25/27

PISANJE SA SPOJNICOM

Napomena

Mislim da nije potrebno mijenjati međuznak za slučajeve kao *hoćeš-nećeš* i *hoćeš — ne ćeš*, to jest mislim da se i u drugomu slučaju treba pisati spojnica: *hoćeš - ne ćeš, htjela — ne htjela* itd.

str. 28/30

nazivi novčanih jedinica

Možda dodati dinar, no naziv je i domaći i nedomaći (Irak, Jordan, Tunis, Alžir, prije i neke druge zemlje). Domaći pak je u Dubrovniku i drugdje (pa i dinarić i poludinar) i u Hrvatskoj sedamdesetak godina, od početka 20ih do uvođenja kune.

str. 29/31

PISANJE IMENA

točka b)

Treba odvojiti egzonime (*Bombaj, Peking, Tokio*) od onoga što nisu egzonimi ili možda nisu egzonimi.

Pisanje imenâ velika je tema i ne može se svesti na odnos latinica — ćirilica.

Pravilo treba biti:

U pravilu, osobna i druga imena iz drugih jezika pišu se točno onako kako se pišu u tim jezicima ako se ti jezici pišu latinicom, ili onako kako se piše po konkretnim transliteracijskim pravilima za konkretan jezik (za jezike koji se pišu ćirilicom ili kojim drugim pismom slovnim (grčkim, gruzijskim, armenskim, hebrejskim...) ili drugačijim (devanagarijem, etiopskim...), ili po alternativnom latiničnom pisanju dotičnih jezika (kineski, japanski), itd.

Uočimo da ime *Petar Iljič Čajkovski* ima i prijevod i »uobičajeno čitanje«, jer on je *Pëtr Il'ič Čajkovskij*. Dotična transliteracija ruskoga potječe zapravo od našega Vatroslava Jagića, što znači da zapravo sve transliteracije svih ćirilica zapravo na neki način imaju veze s Jagićem.

str. 31/33

KRATICE

Kratice tipa *b.b., dipl.inž.* bolje je pisati bez razmaka; uočimo praksu *d.o.o.*: imamo šest znakova, što je ionako mnogo, pa ako dodamo još dva razmaka, imali bismo osam znakova, i sad zamislimo npr. *ABC d. o. o.* — Tako *j.k.d.* itd.

Treba uočiti da *dipl.ing., mr.pharm., mr.sc., dr.sc.* i sl. nisu kratice hrvatskih riječi — imamo »hijeroglifsko« pisanje, da se piše jedno, a čita drugo.

Uz kraticu *dr.* može se dodati podatak da ona ovisno o kontekstu označava ili doktora znanosti ili diplomiranoga doktora — primjerice, liječnika, veterinara. (Ne treba se sramiti riječi *liječnik*, koju »doktori medicine« istiskuju iz hrvatskoga rječnika zamjenjujući ju sklopom *doktor medicine*, kao što se zubari srame riječi *zubar* i tvrde nam da je to nekakav priučeni vaditelj zuba, što li, i inzistiraju na kobasici *doktor dentalne medicine*. Kamo su nestali stomatolozi?! Zašto se srame i toga naziva? Ili svi misle da *dizalo* nije točan naziv, jer se ono i spušta — pa žele »preciznost« i u nazivima struka? Poseban je problem inzistiranje na riječi *doktor* umjesto *liječnik* — a *doktor* je razgovorna riječ za takvo značenje, i oslovna riječ za liječnike i druge doktore.)

SKRAĆENICE (pokrate)

Ako bi se radio poseban rječnik kratice i skraćenica (kakav je primjerice u Matičinu pravopisu ili onaj Milene Žic Fuchs i Stjepana Babića), bolje bi bilo razdvojiti hrvatske od nehrvatskih.

Skraćenice se shvaćaju kao riječi — čitaju se ili po pojedinim slovima pa su onda riječi s naglaskom na zadnjem slogu (*IHJJ* = /ihajeje/), ili kao riječi koje su napisane tako, s naglaskom već kako se prilagode (*HAZU* = /hazu/, *MUP* = /mup/), ili se radi o kombinacijama slova i slogova i sličnima (*INA* (Industrija nafte) = /ina/, *NAMA* (= narodni magazin) = /nama/).

Za skraćenice treba reći da se u pravilu čitaju s hrvatskim nazivima slova, bez obzira na njihovo porijeklo. Iznimke su one koje su takoreći shvaćene kao imena pa su preuzeta po izgovoru u polaznomu jeziku, kao npr. *BBC* kao /bibisi/ iz engleskoga, *VW* kao /fauvê/ iz njemačkoga, *PSG* kao /pesežê/ iz francuskoga. — Treba svakako naglasiti da se skraćenice ne čitaju s engleskim nazivima slova, dakle da nije *PTSP* /pitiespi/, da nije *BMW* /biemdablju/.

str. 33/35

PISANJE INICIJALA

Slučaj *S. S. Kranjčević* nema »dvoslovo« (dvoslovo ili dvoslov bili bi *lj*, *nj*, *dž*), to su dva slova.

Kada imamo tako dva slova ili više njih, moguće je i pisanje bez razmaka: *S.S.*

Kranjčević, A.G. Matoš (pa onda i *A.G.M.*) itd.

Treba spomenuti i kraćenje tipa *VI. Nazor, Stj. Babić, Stj. Radić*.

str. 33/35

PRAVOPIISNI ZNAKOVI

BJELINA

Bjelina (razmak) ne piše se među sastavnicama nadnevaka kada su sve sastavnice napisane znamenkama: *24.12.1998. — 24.XII.1998. — 24.12.98. — 24.XII.98.* (ali s bjelinama: *24. prosinca 1998.*). To su hijerarhizirani podatci, isto kao za odjeljke u knjigama tipa *3.10.2., 3.10.2*

Točka f)

Za raspon nema bjelina: *str. 5—35, 1994. — 2003., I. — VIII. razred.*

Ali ovako: *Zagreb, 1845. — Rijeka, 1903.* (s bjelinama!)

Točka h)

Između mjesta stotica i tisućica ne piše se bjelina (razmak), nego se može pisati *manji razmak* (kraći nego onaj koji je između riječi!).

Pisanje točke za odjeljivanje stupnjeva 10^3 nije povezano samo s »financijskim poslovanjem« — i u običnu tekstu pisat ćemo npr. da Hrvatska ima 4.500.000 stanovnika.

Međutim, treba dodati da se za godine ne piše ni razmak ni točka: *1995., 2013.*

Također, treba dodati da se za poštanske brojeve u Hrvatskoj (i u mnogim drugim zemljama) ne pišu razmaci — dakle *20000 Dubrovnik, 49282 Konjščina, 32230 Vukovar.* (Čini mi se da se u Češkoj razdvaju prve tri znamenke od zadnjih dviju.)

Točka i)

Možda dodati napomenu da se minus za negativni broj piše priljubljeno uz broj: –5, –10°, to jest povezati s točkom k) za nepisanje bjeline na str. 34/36.

Točka k)

Za temperaturne stupnjeve trebalo bi u pisanju u općemu jeziku biti da se oznaka stupnja piše priljubljeno uz broj: 22° (čita se *dvadeset dva stupnja*), 22°C (čita se *dvadeset dva stupnja Celzija/Celzijeve*, ili *dvadeset dva Celzijeve stupnja*). Naime, ide se po logici istoj kao za lučne stupnjeve, minute i sekunde (pa onda tako i za takvo zapisivanje sata, minuta i sekundi u općemu jeziku): 55° 32'2", 10h15'25", 10^h15'25". Povezati s točkom l) za nepisanje bjeline.

Točka l)

U općemu jeziku znak postotka (i promila) piše se priljubljeno uz broj: 5%, 120%.

str. 34/36

(nepisanje bjeline/razmaka)

Točka l)

Moguće je (u općemu jeziku) i pisanje 180°20'50", dakle bez bjelina, usp. t. k) za pisanje bjelina.

str. 34/36

TOČKA

Točka b)

Primjer s nadnevkom treba preurediti, jer se u nadnevcima napisanima samo znamenkama ne pišu bjeline/razmaci: *Rođen je 6.XI.1989. godine.*

Točka d)

Treba odvojiti hrvatske kratice od nehrvatskih (*dr.sc.*), i naglasiti da se kratice od dviju ili više sastavnica pišu bez razmaka: *dipl.inž.*

Točka f)

Primjer 1991. – 1995. treba napisati tako, bez razmaka lijevo i desno od crtice (duge crte, rasponske crte

Točka h).

Treba naglastiti da se drugi autor i ostali ne pišu u obratnom poretku, dakle *Babić, S., B. Finka, M. Moguš. 1971. Hrvatki pravopis. Zagreb : Školska knjiga.*

Također, tu i na drugim mjestima treba naglasiti da je to samo jedan od više mogućih načina pisanja bibliografskih podataka, da ima i drugih načina. (Od detalja: dvotočje između mjesta izdanja i izdavača ima bjelinu i lijevo i desno.)

str. 35/37

USKLIČNIK

točka b)

Primjer baš i nije najspretniji — Umjesto *Hvala lijepo!* treba reći *Hvala lijepa!* jer je imenica *hvala* ženskoga roda.

Naime, u slučaju *Hvala lijepo!* to *lijepo* nije imenica, to je prilog.

ZAREZ

str. 37/39

Napomena »Ako se umetnuta...«

Grafički treba razdvojiti primjere, pa ispred «Ako se (...) napiše bez zareza (...)» treba staviti poluredak razmaka.

str. 37/39

točka d)

U primjeru treba promijeniti riječ ili ga izostaviti, jer ima pogrešnu uporabu *svuda*:
U hodniku, u sobi, u predsoblju, svuda se osjeća svjež miris.

Tu treba biti *svugdje*. Išlo bi ovo: *Kroz hodnik, kroz sobe, kroz presoblje, svuda se širi svjež miris.*

(Dakle nije »kuda« se osjeća miris, nego je *gdje* se osjeća miris.)

str. 40/42

ZAGREDE

Šiljaste zagrade nisu znakovi \diamond , to su znakovi veće i manje (ili znakovi podrijetla i sl.). Prave šiljate zagrade uže su i visoke su koliko i ostale zagrade, () [] itd.

str. 41/43

Točka c) uputa na bibliografski podatak...

Sintaksa primjera nije baš najbolja, nasilno se reže ritam rečenice. Dobro bi bilo ovako:

Feuer ističe (1992:157) da se teorija žanra bolje može primijeniti na film.

Ili ovako:

Feuer ističe da se teorija žanra bolje može primijeniti na film (1992:157).

str. 41/43

SPOJNICA

Uopće kroz tekst treba paziti na enklitike, ali slučaj »Spojnica (-) je pravopisni znak...« zaista je nedopustiv, jer ono što je u zagradama, to je kao rečenica: izgleda kao kratka crtica — dakle enklitika je došla iza umetnute rečenice! — Tako i drugdje, npr. u odjeljku CRTICA.

Kao i na drugomu mjestu, dobro bi bilo naglasiti da se ne piše »18-okaratni«, »10-eroktnica« i slično.

Također, ne dopada mi se primjer *22-inčni*.

Dok nije *došlo* veliko neznanje koncem osamdesetih, znalo se što je *palac* i *col* — *palac* u standardnomu jeziku (kao *stopa*, *lakat*, *milja* (jer nije »majl«), *col* u

obrtničkomu žargonu (vodoinstalateri itd.), dakle kao *kvačilo* i *kuplung*. Nema »Inčka« i »Inčice«, to su *Palčić* i *Palčica!*

Treba naglasiti da se u čitanju znak spojnice ne naziva »minusom«, dakle nije adresa *veveve te minus kom haer*, nego je *veveve te spojnica/crtica kom haer*.

str. 42/44

točka j), napomena

Staviti hrvatski poredak: *boomboni Ki-Ki* (a ne »Ki-Ki bomboni«).

str. 43/45

KOSA CRTA

iza točke b) može se dodati još i točka c), da se u nizu kosom crtom odjeljuju odlomci iz teksta, dakle slično kao sa stihovima.

Također, uočimo niz *spojnica — crtica — kosa crta*. Je li zaista rasponska crta — »crtica«? Jest da i takav naziv ima svoju tradiciju, jest da imamo *spojnica* za spajanje (ali nemamo *stanka* za »crticu«, »dugu crtu«, a i to ima svoju tradiciju).

str. 44/46

IZOSTAVNIK

točka c) — Pozdravi *Jutro! Denja!* nove su riječi, i ne treba ih pisati s izostavnikom.

točka d) — Ne treba pisati izostavnik kada govorimo o godinama: *80ih godina* = osamdesetih godina (kažemo tako, i znamo iz konteksta da se radi o 1980im godinama).

Uz to može se dodati da se u nadnevcima ne pišu ništice:

nije dobro: 03.05.1999., 03. 05. 1999., 03. 05. '99., 03. 05. 99.

nije dobro: 03.05.2009., 03. 05. 2009., 03. 05. '09., 03. 05. 09.

dobro je: 3.5.1999., 3.V.1999., 3. svibnja 1999., 3.5.99., 3.V.99. (i 3. svibnja 99.)

dobro je: 3.5.2009., 3.V.2009., 3. svibnja 2009., 3.5.9., 3.V.9.

Također, ne pišu se ništice i izostavnici u rasponima godina:

nije dobro: 1903.—05., 1903.—'05., 1903.—'5.

nije dobro: 1914.—'18.

dobro je: 1903.—5. , 1914.—18.

(naravno, dobro je i 1903.—1905., 1914.—1918.)

Uočimo da se tako, spojeno, bez razmaka/bjelina, piše na mnogo mjesta (zanemarimo eventualne pogrešno dopisane ništice): u meteorološkoj prognozi HDMZ na HT1, na obrascima komunalnih, telekomunikacijskih i drugih usluga, na potvrdama na takvim uplatnicama (pošta, Fina...), na poštanskim žigovima, u

računalnim operativnim sustavima (gdje bude i na izbor razni tipovi pisanja, pa bez ništica, pa s njima, itd.).

str. 44/46

ZVJEZDICA

U primjeru u podcrtanoj bilješki piše: Vidi Bačić 2008: 45. — To je samo jedan od načina pisanja takva podatka, može se pisati i bez bjeline: Bačić 2008:45.